

เรื่องเสร็จที่ ๙๓๓/๒๕๖๕

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๙๔๑๒ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ทุกส่วนราชการ โดยให้เป็นส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยกำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของสำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง และส่วนราชการนั้น ๆ และให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รองปลัดกระทรวง และรองหัวหน้าส่วนราชการ ทำหน้าที่ เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน อีกตำแหน่งหนึ่ง

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตขึ้นในสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามข้อ ๓/๓ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงาน ปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๕๐๘/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ที่ ๑๑๕๐/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ มอบหมายให้นาย รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

ต่อมา ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอให้พิจารณาลงนามในคำสั่งแต่งตั้งให้นาง รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้าน การทุจริต (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ) รักษาการแทนหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เป็นไปด้วยความต่อเนื่อง ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเห็นว่า เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ กำหนดตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้รองปลัดกระทรวงทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ดังนั้น เพื่อให้ การปฏิบัติราชการของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงขอหารือว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการสามารถแต่งตั้งให้ รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ)

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๔/๑๘๒ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

หรือผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งไม่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เป็นผู้รักษาราชการแทน หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาข้อหารือของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร.) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า การที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง โดยให้รองปลัดกระทรวงทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต จึงเป็นกรณีที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของส่วนราชการดังกล่าว เป็นการเฉพาะไว้แล้ว ซึ่งมีผลผูกพันทุกส่วนราชการต้องนำไปปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการจึงต้องจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามมาตรา ๒๕^๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยต้องแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

ด้วยเหตุนี้ การที่กระทรวงศึกษาธิการจะแต่งตั้งให้รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ซึ่งมีตำแหน่งเป็นนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษเป็นผู้รักษาราชการแทนหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตตามปัญหาที่หารือ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี โดยหากมีกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการจะต้องแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงผู้อื่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงผู้นั้นตามมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ ประกอบกับมาตรา ๔๔^๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ซึ่งรักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงมีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการ

๑มาตรา ๒๕ สำนักงานปลัดกระทรวง อาจแบ่งส่วนราชการ ดังนี้

(๑) สำนักอำนวยการ

(๒) สำนัก บริหารงาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักหรือสำนักบริหารงาน

ในกรณีที่มีความจำเป็น สำนักงานปลัดกระทรวงอาจแบ่งส่วนราชการโดยให้มีส่วนราชการอื่นนอกจาก (๑) หรือ (๒) ก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

๒มาตรา ๔ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาตินี้มาใช้บังคับแก่กระทรวงศึกษาธิการโดยอนุโลม เว้นแต่ในพระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

๓มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคนให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวงจะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

ต่อต้านการทุจริตไปด้วย ตามมาตรา ๔๘^๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ

สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของรองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ กำหนดให้มีตำแหน่งรองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษหรือระดับเชี่ยวชาญ มีอำนาจหน้าที่ตามที่หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกำหนดหรือมอบหมาย ดังนั้น หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตจึงสามารถกำหนดหรือมอบหมายให้รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องใด ๆ ได้ตามที่เหมาะสมได้ ซึ่งเป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานโดยมิใช่เป็นการรักษาราชการแทนที่จะต้องดำเนินการภายใต้กฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๖๕

“มาตรา ๔๘ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามความในพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในการรักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี